

Växjö kommun

info@vaxjo.se

2019-06-20

1 (23)

Dnr-2018:11024

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Teknikum 2 i Växjö kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Teknikum 2 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Teknikum 2 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn följer upp skolenhetens kunskapsresultat, undervisningens genomförande och lärares förutsättningar samt att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att undervisningens innehåll och arbetssätt är anpassat till aktuell elevgrupp så att arbetet, stimulerar och utmanar alla elever, oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling.

Trygghet och studiero

Skolan har i flera delar ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärare och elever utvecklar ett gemensamt förhållningssätt i arbetet med att skapa studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ger förutsättningar för samtliga lärare att kvalitetssäkra sina betyg

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 16 december 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund.
Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– 2018:11024) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens kvalitetsbedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy 11), 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den övergripande motiveringen för bedömningen är att granskningen visar att rektorn till viss del leder och styr skolans utveckling och verkar för elevers lika rätt till en god utbildning. Rektorns arbete med uppföljning och analys av kunskapsresultat och värdegrundsarbete utgår från huvudmannens resultatsammanställning och övergripande utvecklingsområden och inte utifrån en analys av skolenhetens resultat kopplat till undervisningens genomförande och lärares förutsättningar. Rektorn arbetar med värdegrundsuppdraget men följer inte upp att det integreras i undervisningen. Vidare visar granskningen att rektorn inte leder något strategiskt jämställdhetsarbete även om vissa enskilda insatser görs. Granskningen visar också att rektorn ger otydlig ledning i hur det pedagogiska arbetet ska bedrivas på skolan och rektorn följer enbart sporadiskt upp om lärandet i kollegiet ger avtryck i undervisningen. Rektorn följer inte heller upp att det genomförs en planerad och noga övervägd introduktion av obehöriga lärare.

Skolinspektionen ser ett utvecklingsbehov inom samtliga ovannämnda områden men bedömer att det område som i första hand ska prioriteras är uppföljning och analys.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt det underlag som myndigheten har samlat in under besöket.

Strategiskt jämställdhetsarbete

Granskningen visar att det på skolan görs vissa insatser i syfte att belysa jämställdhetsfrågor, men att det saknas ett skolövergripande strategiskt jämställdhetsarbete som leds av rektorn.

Av samtliga intervjuer med såväl elever, lärare, representanter för elevhälsan som rektorn framgår att det inte sker något strategiskt jämställdhetsarbete på skolan och att arbete inom detta område förekommer endast om enskilda lärare väljer att arbeta med jämställdhet i undervisningen. I intervjuer med elever framkommer att jämställdhet diskuteras i enskilda ämnen eller om någon händelse på skolan gör att jämställdhet bör lyftas. I inkomna dokument till Skolinspektionen skriver rektorn att det inte är relevant att titta på skillnader i pojkars och flickors betyg eftersom andelen flickor är så försvinnande liten att det inte går att dra några generella slutsatser utifrån betygen, sett till flickor och pojkar. Andelen flickor på programmen var 10 procent jämfört med riket som hade 45 procent läsåret 2017/18. Rektorn och personalen har uppmärksammat vissa begränsande könsmonster på skolan såsom att framförallt pojkar söker till utbildningarna, och vidtagit åtgärder för att motverka dessa genom att vid så kallat Öppet hus marknadsföra skolenhetens program förflickor.

Pedagogisk ledning och introduktion av obehöriga lärare

Granskningen visar att skolan har forum för samverkan men att lärare saknar ledning i hur det pedagogiska arbetet ska bedrivas på skolan.

Lärare säger att skolan visserligen har forum för att samverka men att de, när det gäller arbetssätt och förhållningssätt, inte riktigt vet vad som gäller på skolan och att det skiljer sig mellan lärare och programarbetslag hur de arbetar. Lärarna säger också att rektorerna på skolan kommit längre bort från verksamheten sedan de tillsatte programansvariga. Rektorn säger att skolan har ett gemensamt förhållningssätt utifrån deras skolövergripande arbete med *Det inkluderande klassrummet* och säger vidare att arbetssätten skiljer sig åt utifrån att programmen är olika.

Lärare ger olika svar avseende hur rektorn följer upp hur det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen, några lärare menar att det sker genom ämnesansvariga, andra säger att de får ta initiativ själva då det saknas ämnesansvarig i det kollegiala lärandet. Det framkommer också i intervjuer både med lärare och rektorn att rektorn inte gör några lektionsbesök och att lärarna inte auskulterar hos varandra. Lärare säger att de saknar diskussioner om undervisningens innehåll och genomförande och de säger vidare att de har önskemål om att få samverka mer med varandra. Rektorn säger att han tar del av lärarnas undervisning genom att prata med programansvariga och genom samtal med eleverna och i medarbetarsamtalen. För att se hur eleverna tar till sig undervisningen använder rektorn specialpedagogen som går in i klasserna. Enligt rektorn, håller han, tillsammans med programansvariga, på att diskutera hur de ska kunna följa upp och utvärdera att det kollegiala lärandet ger avtryck i

undervisningen. En plan för hur arbetet ska gå till kommer enligt rektorn att presenteras på en arbetsplatsträff under våren.

Vad gäller introduktion av obehöriga lärare säger flera av lärarna att det inte finns någon introduktion för obehöriga. En av de obehöriga lärarna på skolan säger att skälen till att hen inte fått någon introduktion kan vara att hen har arbetat på skolan sedan länge, dock i en annan roll och att hen därför förmodas ha stor kunskap och kännedom om skolan. En annan lärare säger att hen saknat en mentor och att det finns en otydlighet eftersom mentorsuppdraget är lagt på flera kollegor inom programarbetslaget. Rektorn säger i intervju att han sitter med de obehöriga lärarna inledningsvis och därefter har programansvariga ansvar att sätta in dem i rutiner och liknande. Rektorn säger vidare att han genom att prata med de obehöriga lärarna tar reda på vilka behov de har.

Av avsnittet ovan om pedagogisk ledning och introduktion av obehöriga lärare framgår att rektor har delegerat vissa delar av pedagogisk ledning och uppföljning till program- och ämnesansvariga. Det framgår vidare att lärare upplever en otydlighet i vilka arbetssätt och förhållningssätt som gäller på skolan, om rektor följer upp om det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen och vad som gäller för introduktion av obehöriga lärare på skolan.

Uppföljning och analys

Granskningen visar att rektorns arbete med uppföljning och analys av kunskapsresultat och värdegrundsarbete utgår från huvudmannens resultatsammanställning och övergripande utvecklingsområden och inte utifrån en analys av skolenhetens resultat kopplat till undervisningens genomförande och lärares förutsättningar. Rektorn arbetar med värdegrundsuppdraget men följer inte upp att det integreras i undervisningen. I intervju med rektorn och representanter för elevhälsan framkommer att resursfördelningen sker i diskussioner dem emellan.

Området uppföljning och analys beskrivs närmare under avsnittet identifierat utvecklingsområde.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn följer upp skolenhetens kunskapsresultat, undervisningens genomförande och lärares förutsättningar samt att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn visserligen följer upp kunskapsresultat men att uppföljningen utgår från förvaltningens resultatsammanställning och övergripande utvecklingsområden och inte utifrån en analys av skolenhetens resultat kopplat till undervisningens genomförande och lärares förutsättningar.

Enligt 4 kap. 4 § skollagen ska planering, uppföljning och utveckling av utbildningen genomföras på skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbetet genomförs. Enligt 4 kap. 5 § skollagen ska inriktningen på ett systematiska kvalitetsarbete vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska enligt 4 kap. 6 § skollagen dokumenteras.

Intervjuade lärare säger att det inte sker någon övergripande uppföljning av skolenhetens kunskapsresultat som de är delaktiga i. Lärarna säger att skolenheten tidigare arbetat med att analysera kunskapsresultat men att de inte längre gör det eftersom förvaltningen gör en analys utifrån de resultat som skolledningen ombuds skicka in till dem. Förvaltningen gör ett statistiskt underlag utifrån bland annat skillnader på betyg mellan kurser och årskurser och skickar sedan tillbaka statistiken till skolan. Rektorn berättar att han, tillsammans med programansvariga och rektorskollegorna, analyserar statistiken i syfte att komma åt orsaker till resultaten. Rektorn säger vidare att det inte finns något i uppföljningen som sticker ut, vare sig uppåt eller nedåt. Han säger också att det är stor spännvidd gällande kunskapsresultat mellan program, årskurser och även stor spännvidd när det gäller vilken kultur som råder i klasserna.

I dokumentationen och i intervju konstaterar rektorn att analysen som görs visar att resultaten håller sig över tid och att avvikelser främst utgörs av enskilda elever som lyckas alternativt misslyckas. Rektorn menar att få elever kan ge ett stort procentuellt genomslag så det är viktigt att gå in och titta på enskilda elever.

Rektorn säger på fråga från Skolinspektionen om uppföljningen leder till några utvecklingsområden att skolledningens övergripande mål kommer från förvaltningen. Det är övergripande mål som att förbättra kunskapsresultaten, öka genomströmningen och arbeta övergripande med det inkluderande klassrummet. Lärarna berättar att det är arbetslagen som bestämmer hur de ska arbeta för att uppnå målen.

När det gäller det arbetsplatsförlagda lärandet berättar lärarna att det finns en specifik lärare som håller i det arbetsplatsförlagda lärandet och handhar kontakten med handledarna i programråden och gör besök på APL-platserna. I intervjun med rektorn framkommer när det gäller arbetsplatsförlagt lärande att rektorn följer upp hur arbetet fungerar med karaktärsämneslärarna och utvärderingar görs genom programråden i slutet av årskurs 2 och 3.

Lärarna säger att det inte finns någon gemensam uppfattning om vad värdegrundsarbetet är och att det är upp till varje lärare om de arbetar med värdegrunden eller inte i undervisningen. Lärarna säger också att det skiljer sig mellan ämnena hur mycket utrymme det finns att ta upp värdegrunden i undervisningen. Rektorn säger att han följer upp värdegrundsarbetet i undervisningen genom dialog med lärarna, inte på elevnivå. Han säger dock också att han tycker det är svårt att följa upp och att han inte vill arbeta kontrollerande utan har tillit till lärarna. Han säger att han inte har någon anledning att tro att värdegrundsuppdraget inte genomförs. Rektorn säger vidare att han besöker klassrummen alldeles för sällan.

Enligt Skolverkets allmänna råd för kvalitetsarbete ska resultaten följas upp och analyseras i förhållande till de nationella målen, det vill säga måluppfyllelsen ska bedömas och vilka förutsättningar som kan påverka resultaten. Syftet är att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse. Rektorn bör sammanställa enhetens resultat och se till att det finns underlag som visar hur förutsättningarna för och genomförandet av utbildningen påverkat måluppfyllelsen, samt se till att det utöver uppföljningen genomförs utvärderingar av särskilt identifierade områden inom enheten. För rektorn är det viktigt att analysera orsaken till skillnader i måluppfyllelse mellan olika grupper och klasser eller mellan olika ämnen och målområden i läroplanerna. Exempelvis hur olika arbetssätt och arbetsformer, personella och materiella resurser samt personalens kompetens, värderingar och förhållningssätt och arbetssätt påverkar elevernas möjlighet att nå målen. Analysens mål är att på ett trovärdigt sätt bedöma kvaliteten i förhållande till de nationella målen, men också att identifiera faktorer som har påverkat måluppfyllelsen och som kan vara utgångspunkt för utvecklingsarbetet. Enligt Skolverkets allmänna råd för kvalitetsarbete behöver dokumentationen av kvalitetsarbetet också vara tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser. Rektor bör

därför skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete.¹

Mot denna bakgrund rekommenderar Skolinspektionen att rektor utvecklar det systematiska kvalitetsarbetet så att analys och utvecklingsåtgärder sätts i relation till undervisningens genomförande och lärares förutsättningar på den aktuella skolenheten samt ser till att lärare görs delaktiga i analys och beslut om utvecklingsåtgärder. I detta arbete ingår också att rektor följer upp att de uppgifter som har delegerats till program- och ämnesansvariga utförs på ett likvärdigt och ändamålsenligt sätt.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen (2010:2039)

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter,

Gymnasieskolans uppdrag, Kunskaper och lärande, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4

Gymnasiegemensamma ämnen

Lgr 11, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att undervisningen på Teknikum 2 till viss del främjar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden. Undervisningen är till stor del strukturerad och innehåller aktivt lärarstöd samt till viss del varierad. Granskningen visar också att det varierar om lärarna har höga förväntningar på eleverna och att undervisningen inte alltid är anpassad till aktuell elevgrupp så att arbetet stimulerar och utmanar alla elever, oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling. Undervisningen

¹ Allmänna råd, *Systematiskt kvalitetsarbete- för skolväsendet*, Skolverket, 2012.

innehåller ibland möjlighet för eleverna att reflektera över sitt eget lärande och vara delaktiga i planeringen. Skolinspektionen bedömer att det som ska prioriteras är att se till att undervisningens innehåll och arbetssätt är anpassat till aktuell elevgrupp så att arbetet stimulerar och utmanar alla elever, oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt det underlag som myndigheten har samlat in under besöket.

Strukturerad undervisning och aktivt lärarstöd

Granskningen visar, genom intervjuer och lektionsobservationer, att undervisningen mestadels är strukturerad och innehåller aktivt lärarstöd. Flera lärare inleder de observerade lektionerna med att skriva upp på tavlan vad som ska göras och sedan arbetar klassen med det. I intervju med eleverna och lärarna säger de att undervisningens syfte framkommer genom att lärare inför en ny termin går igenom kursplanen och flera lärare gör det även när de inleder ett nytt område. Eleverna ger exempel på hur lärare avslutar lektioner med att summera lektionen, men de ger också exempel på lärare som bara ber eleverna städa upp eller säga att nu slutar vi. Av intervju med lärare och representanter för elevhälsan framgår att strukturen på lektioner är ett område skolenheten arbetar aktivt med. Rektorn säger att han genom eleverna får till sig om lektioner är strukturerade och målfokuserade och att lärarnas förmåga generellt sett är god men att det finns vissa lärare som är mindre strukturerade. Vidare visar intervjuer med både elever och lärare att undervisningen innehåller aktivt lärarstöd. Samtliga intervjugrupper säger att lärare är tydliga med att de finns till hands under lektionen och att lärarna tillhandahåller olika material utifrån elevens behov och ger stödfrågor och handledning för att eleverna ska komma vidare.

Varierad undervisning

Granskningen visar att eleverna inte alltid får en varierad undervisning. I undervisningen sker inte någon variation i större utsträckning utan innehåll och arbetsuppgifter är i stort sett lika för alla elever. Av intervjuer med elever, lärare och vid observationer framgår att undervisningen ofta består av enskilt arbete för eleverna. Eleverna säger att i de gymnasiegemensamma ämnena arbetar de ofta med genomgång, enskilt arbete och därefter avslutning. I karaktärsämnena säger både lärare och elever att det kan vara svårt att variera arbetssätten eftersom undervisningen bygger på att genomföra olika moment. På flertalet observerade lektioner är det antingen genomgång under hela lektionspasset alternativt arbetar

eleverna enskilt. Vid en av de observerade lektionerna består undervisningen av olika typer av uppgifter och aktiviteter så att lektionen är varierad och balanserad.

Strategier för sitt eget lärande och möjlighet att reflektera

Granskningen visar att eleverna överlag ges möjlighet att reflektera över sitt eget lärande men att det varierar om undervisningen innehåller övningar där elever får möjlighet att reflektera utan ett givet svar.

I yrkesämnena säger både lärare och elever att arbetssättet bygger på att eleverna själva får lösa uppgifter och sedan utvärdera om uppgiften lösts på ett effektivt sätt eller om eleverna kan utveckla sättet de löst uppgiften på. I de gymnasiegemensamma ämnena säger eleverna dock att det främst sker i matematiken. Elever, lärare och rektorn säger att eleverna får reflektera kring sitt eget lärande inför utvecklingssamtalen då de själva skapar ett underlag för samtalet utifrån ett formulär. Elever och lärare säger också att eleverna kan reflektera över sitt lärande i samband med att projekt avslutas genom att ställa frågor kring hur de lärt sig och vilka erfarenheter de har med sig till nästa projekt. Rektorn säger att det är beroende av vem som är lärare om eleverna ges möjlighet att reflektera över sitt eget lärande.

Delaktighet i planering och utvärdering

Granskningen visar att eleverna ibland är delaktiga i planeringen av undervisningen och att de ges vissa möjligheter att utvärdera undervisningen.

Eleverna säger att de är delaktiga i planeringen genom att lärarna frågar hur eleverna vill arbeta inför ett nytt område i några ämnen. Lärarna säger att de bygger sin planering utifrån elevernas önskemål när det är möjligt i vissa ämnen. Både elever och lärare berättar att eleverna ges möjlighet att välja hur de vill redovisa vad de har lärt sig. Rektorn säger att det skiljer sig mellan program och ämnen, att det i vissa klassrum finns enorma möjligheter att påverka, medan det i andra klassrum är mindre flexibelt.

När det gäller utvärdering framkommer det i intervjuerna med elever, lärare och rektorn att några lärare använder sig av exit-tickets för att utvärdera lektionerna. Flera av eleverna och lärarna säger att de utvärderar kurserna tillsammans med eleverna och att resultatet av utvärderingen i vissa kurser kan påverka upplägget till kommande kurser. Någon lärare berättar att hen också utvärderar undervisningen om det gått dåligt för flera elever vid prov. En annan lärare säger att hen frågar om elevernas synpunkter och då framför eleverna dessa. Ytterligare en lärare säger att det beror på vilken relation läraren har till elevgruppen. Rektorn säger att lärarna behöver ta ett

större grepp kring utvärdering. Enligt rektorn finns det lärare som är engagerade men det finns också lärare som inte låter eleverna ha inflytande.

Stimulans och utmaning

Granskningen visar att det varierar i vilken utsträckning lärarna har höga förväntningar på eleverna och att undervisningens innehåll och arbetssätt endast delvis är anpassat till elevgruppen så att arbetet stimulerar och utmanar alla elever. Det finns dock en variation i arbetsuppgifternas svårighetsnivå i vissa ämnen. Det varierar också om elever kan arbeta vidare då de gjort klart arbetsuppgifter, eller får vänta in sina klasskamrater alternativt hjälpa sina klasskamrater.

Detta område utvecklas närmare under avsnittet identifierat utvecklingsområde.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att undervisningens innehåll och arbetssätt är anpassat till aktuell elevgrupp så att arbetet, stimulerar och utmanar alla elever, oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling.

Granskningen visar att det varierar om eleverna får den stimulans och utmaning som de behöver, oavsett hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling

Enligt 3 kap 3 § skollagen ska alla barn och elever ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och i sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att nå längre i sin utveckling.

I intervjuer med elever säger de att lärarna ibland tror på dem och att det även kan förekomma att lärarna tror alltför mycket på dem. De säger att de inte alltid förstår när lärarna förklarar och att läraren tror att de kan mer än de egentligen kan. I intervjuer säger eleverna att om man blir klar snabbt med en uppgift får man fortsätta på nästa kapitel eller sitta och vänta tills övriga elever är klara med uppgiften. De säger vidare att de i några ämnen kan få uppgifter på olika kunskapsnivåer på prov. På frågan om vad läraren gör om man är oengagerad som elev, svarar eleverna att det är upp till dem som elever att själva ta ansvar för sitt engagemang.

Intervjuade lärare säger att de uppmuntrar eleverna genom att välkomna dem till lektionen och ge dem positiva kommentarer. Vidare ges exempel på att lärarna ger eleverna beröm utifrån var eleverna befinner sig, d.v.s. oavsett vilken nivå eleven är ger läraren uppmuntran och beröm. De säger att de utmanar elever som ligger långt fram genom att hitta på nya uppgifter eller att eleverna får hjälpa sina klasskamrater. Lärarna i karaktärsämnen säger att det alltid finns mer att göra i deras ämnen. Några lärare berättar att de utmanar elever genom att ställa frågor till eleverna hur de kan utveckla och hitta sammanhang i sina uppgifter. Någon lärare säger också att hen lägger mycket tid på elever som har det svårt och att det därför är svårt att utmana dem som presterar bra, hen hinner inte med. I intervju med rektorn framkommer att han önskar att lärarnas förväntningar på eleverna var högre och att han arbetar med att lyfta vikten av höga förväntningar på eleverna till lärarna genom att vara tydlig på arbetsplatsträffarna och genom att diskutera. Rektorn säger också att lärarna engagerar oengagerade elever på olika sätt på lektionerna efter förmåga.

Sammantaget framgår av intervjuerna att undervisningens innehåll och arbetssätt behöver anpassas till aktuell elevgrupp så att undervisningen utvecklas så att den stimulerar och utmanar alla elever, även de som nått längre i sin kunskapsutveckling. Skolinspektionen rekommenderar att rektorn utvecklar arbetet genom att tillsammans med lärare och elevhälsan lyfta elever i behov av utmaningar i de olika forum för möten som skolan har. I Skolinspektionens tematiska kvalitetsgranskning om utmaningar i undervisningen framkommer att arbetet rent konkret handlar om att som lärare erbjuda en större variation av uppgifter att välja mellan för elever och att de extra uppgifter som erbjuds elever som snabbt blir klara är av fördjupande karaktär, snarare än upprepande.²

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

² Skolinspektionen (2016) Utmaningar i undervisningen: Många elever behöver mer stimulans och utmaningar,

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar med ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet.

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att det finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet på skolan men att det behövs ett mer samlat arbete med att skapa studiero som eleverna deltar i. Granskningen visar att det finns elever som ägnar sig åt annat än skolarbete och att det finns elever som upplever sig störda i sitt skolarbete under lektionerna. Skolinspektionen bedömer att skolenheten behöver förstärka arbetet med att skapa studiero på skolenheten.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt det underlag som myndigheten har samlat in under besöket.

Trygghet

Skolinspektionens granskning av Teknikum 2 visar att skolan präglas av trygghet. I samtliga intervjuer framkommer att skolan upplevs som trygg. Eleverna, lärare och representanter för elevhälsan och rektorn säger att Teknikum är en trygg skola och att det sällan sker någonting i korridorerna och på rasterna som skapar otrygghet. I intervjuerna med elever och lärare berättar de att skolenheten är lokalmässigt indelad efter program och att programmet med tillhörande lärare finns i samma område av skolan. Detta är en del i arbetet för att skapa trygghet och tillhörighet. I inkommen dokumentation och i intervju med rektorn framkommer att socialpedagoger finns anställda i syfte att det ska vara lugnt på skolan och tryggt under elevernas raster.

Studiero

Granskningen visar att arbetet med studiero kan utvecklas så att det finns ett samlat arbete med att skapa studiero där eleverna deltar. Skolinspektionens granskning visar att det kan variera om det är studiero på lektionerna och att det ibland påverkar elever så att de inte kan tillgodogöra sig undervisningen.

Detta utvecklas närmare under avsnittet identifierat utvecklingsområde.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärare och elever utvecklar ett gemensamt förhållningssätt i arbetet med att skapa studiero.

Skolinspektionens granskning visar att det kan variera om det är studiero på lektionerna och att det ibland påverkar elever så att de inte kan tillgodogöra sig undervisningen.

Av 5 kap 3 § skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero, samt att ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Dessa ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet.

Eleverna säger att de lektioner där det inte är studiero påverkar deras möjligheter att tillgodogöra sig undervisningen. De säger vidare att ordningsregler finns men att de inte alltid följs. I intervju med lärare framkommer att det varierar om det är studiero eller inte på lektionerna. De säger vidare att det inte finns någon gemensam strategi för att arbeta med studiero på skolan. Lärarna säger att de är medvetna om att det i vissa klasser är oroligt och att de har diskuterat hur de ska skapa studiero där. I intervju med representanter för elevhälsan säger de att det är olika på olika lektioner om det råder studiero så att eleverna kan koncentrera sig. Rektorn säger att om det är problem i ett klassrum så väntar man inte med att ta tag i det, och elevhälsoteamet går in och jobbar i klassrum där det inte funkar.

Skolinspektionen visar i en kvalitetsgranskning att studiero främjas av tydliga lektionsstrukturer och ett tydligt ledarskap i klassrummet. Lärare behöver med andra ord tänka på att deras arbete med att planera, genomföra och utvärdera undervisningen är avgörande för vilka förutsättningar som skapas för studiero.³ Elever

³ Skolinspektionen (2016c) *Skolors arbete för att säkerställa studiero- det räcker inte att det är lugnt, eleverna måste lära sig något också*, Stockholm: Skolinspektionen

som inte blir tankemässigt utmanade och stimulerade på lektionerna riskerar att bli omotiverade, uttråkade och ibland stökiga. Motsvarande gäller om elever inte får det stöd de behöver för att kunna följa undervisningen.⁴

För att åstadkomma ett effektivt arbete med studiero behöver rektor se till att skolans processer, överenskommelser och rutiner är tydliga för lärarna och att det finns väl fungerande forum för lärarna att diskutera och komma överens om gemensamma strategier. Det behöver också finnas ett gemensamt förhållningssätt kring hur ordningsstörningar ska hanteras om de uppstår.⁵ Hur detta ska ske anges i 5 kap. 6–24 §§ skollagen. För rektor är det viktigt att följa upp hur lärarna upplever att arbetet kring studiero fungerar.⁶

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektor och lärare tillsammans med elever förstärker arbetet med att skapa studiero. I detta ingår att rektor och lärare tillsammans utvecklar strategier för att arbeta både förebyggande och åtgärdande.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 25a § skollagen

8 kap. 2-3 och 3f §§ gymnasieförordningen

Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

⁴ Skolinspektionen (2014) *Stöd och stimulans i klassrummet- rätten att utvecklas så långt som möjligt*, Rapport 2014:2, Stockholm: Skolinspektionen

⁵ Jfr Skolinspektionen (2016) *Skolors arbete för att säkerställa studiero- det räcker inte att det är lugnt, eleverna måste lära sig något också*, Stockholm: Skolinspektionen, s. 15 ff.

⁶ Skolinspektionen (2016 c) *Skolors arbete för att säkerställa studiero- det räcker inte att det är lugnt, eleverna måste lära sig något också*, Stockholm: Skolinspektionen, s. 18.

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att rektorn till viss del ger lärare förutsättningar att säkerställa likvärdighet i betygssättningen. Rektorn följer delvis upp, analyserar och för diskussioner med betygssättande lärare om skillnader och avvikelser samt uppmärksammar och diskuterar om någon lärare har satt flera F i något ämne. Rektorn verkar inte för att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar och ger inte tillräckliga förutsättningar för lärare att samverka vid bedömningar. Skolinspektionen ser ett utvecklingsbehov inom båda nämnda områden men bedömer att det som bör prioriteras är arbetet med att säkerställa likvärdig bedömning och betygssättning.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt det underlag som myndigheten har samlat in under besöket.

Rektorns analys kring betyg

Skolinspektionens granskning visar att rektorn till viss del har system för att analysera och följa upp betygssättning.

I intervju med lärare säger de att rektorn inte gör någon analys av betyg och bedömning men att analysen görs i de olika programarbetslagen. Rektorn säger att han diskuterar om någon klass fått många F. Rektorn för inte några diskussioner eller har enskilda samtal om betyg och bedömning. Enligt rektorn finns det inte några större variationer i betygssättningen på skolan. Diskussionen i programarbetslagen sker inte metodiskt utan handlar mer om hur lärarna ska arbeta med de olika klasserna säger rektorn.

Likvärdig bedömning och betygssättning

Skolinspektionens granskning visar att rektorn endast i liten utsträckning leder ett arbete för att säkerställa likvärdig bedömning och betygssättning. Granskningen visar vidare att rektorn inte ger tillräckliga förutsättningar för lärarna att kvalitetssäkra betyg. Rektorn stämmer av betygssättning med programansvarig. Detta område utvecklas närmare under avsnittet identifierat utvecklingsområde.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ger förutsättningar för samtliga lärare att kvalitetssäkra sina betyg

Granskningen visar att lärarnas förutsättningar för att kvalitetssäkra betyg är begränsade och att i de fall betygen kvalitetssäkras görs detta på lärarnas eget initiativ. Lärarna samverkar framförallt vid samrättning av nationella prov och i karaktärsämnen diskuterar lärarna sinsemellan.

Enligt 3 kap 14 § skollagen ska rektorn se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Av intervjuer med lärare framgår att det är genom ämneslagen diskussioner förs och likvärdighet säkerställs och att rektorn ger förutsättningar för sambedömning genom att avsätta tid för lärarna. De berättar att de sambedömer nationella prov och även använder nationella prov i ämnen där det inte är obligatoriskt, för att säkerställa likvärdighet. Rektorn bekräftar att de nationella proven sambedöms och han säger också att annan samrättning i andra ämnen sker framförallt mellan lärare på eget initiativ. Det framgår av intervju med lärare och rektorn att det inte sker någon formell samverkan med andra skolor. I intervju med lärarna säger de att det finns lärare på skolenheten som är enda lärare i sitt ämne. En av dessa lärare samverkar på eget initiativ med en annan lärare på en annan skola. I intervjuer med lärare framkommer vidare att ingen lärare har använt sig av Skolverkets bedömningsstöd, även om stödet är känt av någon lärare. Rektorn uppger att han inte är involverad i betygssättning förutom om arbetslag bjuder in honom om det förekommer oklarheter. I intervju med rektorn framgår att hans roll i lärarnas arbete med betyg och bedömning är att ge dem tid att arbeta med bedömning för lärande och formativ bedömning på skolan. Rektorn säger att han säkerställer att en likvärdig bedömning sker genom samtal, möten och diskussioner med lärare och genom förstelärarnas uppdrag.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn ger förutsättningar för samtliga lärare att kvalitetssäkra sina betyg. Enligt Skolverkets allmänna råd bör rektorn skapa förutsättningar för att främja lärarnas arbete med att sätta rättvisa och likvärdiga betyg. Rektorn har en betydelsefull roll för att underlätta lärares arbete med att sätta rättvisa och likvärdiga betyg. Det innebär att se till att lärare får tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper

vid betygssättning, hur det kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur det kan bedöma elevprestationer.⁷

⁷ Skolverkets allmänna råd med kommentarer (2018) Betyg och betygssättning, s 15,22 och 23.

På Skolinspektionens vägnar

X Cecilia Kjellman

Enhetschef
Signerat av: Cecilia Kjellman

X Lena Oxelgren

Utredare
Signerat av: Lena Oxelgren

I handläggningen av ärendet har även Johanna Oskarsson och Maria Nyman medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer
- 2 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning har skolan ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten mellan den 13 februari 2019 och den 18 februari 2019. Besöket genomfördes av Lena Oxelgren och Johanna Oskarsson.

Teknikum 2 är en av tre skolenheter på den kommunala gymnasieskolan Teknikum i Växjö. Skolenheten bedriver El- och energiprogrammet med inriktningarna: Industrielektriker/Automation, Dator- och kommunikationsvetenskap, Elteknik, och Teknikprogrammet med inriktningarna: Design och produktionsutveckling, Informations- och mediekunskap, Produktionsteknik och Teknikvetenskap.

Antalet elever på programmen 2017/18 var 415 totalt, varav 180 på El- och energiprogrammet och 231 på Teknikprogrammet. Andelen flickor på programmen var 10 procent jämfört med riket som hade 45 procent läsåret 2017/18.